

MALTA

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO**

Seduta tat-18 ta' Ottubru, 2007

Citazzjoni Numru. 83/2006

**Avukat Dottor David Tonna bħala mandatarju speċjali
tas-soċjetà estera *MacGregor (USA) Inc.***

Versus

Scandinavian Shipping Invest A/S

F'din il-kawża s-soċjetà attriċi qiegħda titlob ħlas ta' sehem il-konvenuta mill-ispejjeż biex saru tiswijiet f'bastiment. Din is-sentenza tallum hija dwar ġurisdizzjoni.

Ir-rikors iġħid illi s-soċjetà konvenuta għandha tlieta minn kull erba' ($\frac{3}{4}$) ta' l-ishma tal-bastiment *M/V Pacific (I.M.O. n° 8300169)* reġistrat taħt il-bandiera maltija. Dan il-bastiment, meta kien reġistrat taħt in-*Norwegian International Ship Register* u kien jismu *Scan Baltic (I.M.O. n° 8300169)*, kienu sarulu tiswijiet u xogħlijiet mis-soċjetà rikorrenti. Inħarġet fattura għal tlieta u sittin elf, tmien mija u erbgħa u tletin dollaru amerikan u erbgħa u sebgħin ċenteżmu (\$63,834.74) li meta nfetħet il-kawża

kienu jiswew daqs tnejn u għoxrin elf, seba' mija u wieħed u tletin lira ta' Malta u ħamsa u ħamsin ċenteżmu (Lm22,731.55), u din il-fattura għadha ma tħallsitx.

Meta saru t-tiswijiet sidt il-bastiment kienet is-soċjetà estera *Trinity Bulk Carriers AS* tan-Norveġja, iżda l-bastiment ma kienx operat minn din is-soċjetà iżda mis-soċjetà konvenuta taħt *bareboat charter hire-purchase agreement*. Fuq il-fattura tat-tiswijiet tidher bħala "customer" is-soċjetà *Brax Shipholding Rederi AB* ta' l-Isvezja, li kienet *manager* tal-bastiment. Dawn fil-prassi marittima jidhru bħala aġenti ta' l-operatur tal-bastiment, li kien is-soċjetà konvenuta, u għalhekk *Brax Shipholding Rederi AB* kienet qiegħda tidher f'isem is-soċjetà konvenuta.

Fil-5 t'Ottubru 2001 il-bastiment kien registrat Malta, u bħala sid waħdieni tidher is-soċjetà konvenuta. Illum il-konvenuta għandha tliet ishma minn erbgħa ($\frac{3}{4}$) tal-bastiment; is-sehem ($\frac{1}{4}$) l-ieħor huwa ta' *Headspring Enterprises Limited* ta' Ċipru.

Il-konvenuta għandha post ta' negozju ġewwa Malta skond l-art. 84Z(4) ta' l-Att dwar Bastimenti Merkantili.

Sallum il-konvenuta għadha ma tħallsitx lill-attriċi għalkemm imsejha b'ittra uffiċjali ta' l-1 ta' Diċembru 2005 biex tħallas. L-attriċi għalhekk fetħet din il-kawża u qiegħda titlob illi l-qorti:

1. tgħid illi l-konvenuta għandha tagħti lill-attriċi tlieta u sittin elf, tmien mija u erbgħa u tletin dollaru amerikan u erbgħa u sebgħin ċenteżmu (\$63,834.74), li meta nfetħet il-kawża kienu jiswew daqs tnejn u għoxrin elf, seba' mija u wieħed u tletin lira ta' Malta u ħamsa u ħamsin ċenteżmu (Lm22,731.55), kif imfisser fuq; u

2. tikkundanna lill-konvenuta tħallas lill-attriċi tnejn u għoxrin elf, seba' mija u wieħed u tletin lira ta' Malta u ħamsa u ħamsin ċenteżmu (Lm22,731.55), jew somma aktar preċiża, li tkun tiswa daqs tlieta u sittin elf, tmien mija u erbgħa u tletin dollaru amerikan u erbgħa u sebgħin ċenteżmu (\$63,834.74) bil-kambju ta' dakinhar meta tingħata s-sentenza.

L-attriċi qiegħda titlob ukoll l-ispejjeż, fosthom dawk ta' l-ittra uffiċjali ta' l-1 ta' Diċembru 2005 u ta' żewġ rikorsi tat-23 ta' Jannar 2006 magħmula taħt l-art. 37 ta' l-Att dwar

Bastimenti Merkantili, u l-imgħax minn dakinhar tal-fattura sa meta jsir il-ħlas.

Is-soċjetà konvenuta ressqet l-eċċezzjoni, fost oħrajn, illi din il-qorti ma għandhiex ġurisdizzjoni taħt l-art. 2 tar-Regolament numru 44 ta' l-2001 tal-Kunsill tal-Komunità Ewropea biex tisma' u taqta' din il-kawża għax il-konvenuta hija domiciljata d-Danimarka u għalhekk kellha tiġi mħarrka quddiem il-Qrati tad-Danimarka.

Din is-sentenza tallum hija dwar din l-eċċezzjoni.

Ir-Regolament tal-Kunsill (KE) numru 44/2001 (magħruf bħala *Bruxelles I*) igħid, fl-art. 1.3 illi:

1.3. F'dan ir-Regolament, it-terminu "Stat Membru" jfisser l-Istati Membri bl-eċċezzjoni tad-Danimarka.

Għalhekk, ladarba s-soċjetà konvenuta għandha domicilju fid-Danimarka, il-każ tallum huwa regolat bl-art. 4.1 tar-Regolament:

4.1. Jekk il-konvenut ma jkunx domiciljat fi Stat Membru, il-ġurisdizzjoni tal-qrati ta' kull Stat Membru għandha, bla ħsara għall-Artikoli 22 u 23, tkun determinata bil-liġi ta' dak l-Istat Membru.

Il-każ tallum ma huwiex wieħed mill-każijiet speċjali li jaħseb għalihom l-art. 22 tar-Regolament, u lanqas ma ntwera li sar xi ftehim illi, taħt l-art. 23, il-qrati ta' xi Stat Membru ieħor għandu jkollhom ġurisdizzjoni esklużiva. Għalhekk il-ġurisdizzjoni tal-qrati ta' Malta għandha tkun determinata bil-liġi ta' Malta.

Is-soċjetà attriċi qiegħda tgħid illi l-qrati ta' Malta għandhom ġurisdizzjoni taħt l-art. 742(1)(b) tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili għax is-soċjetà konvenuta "qiegħda Malta" billi għandha post ta' negozju ġewwa Malta:

742. (1) Bla ħsara ta' fejn il-liġi tiddisponi espressament xort'oħra, il-Qrati Ċivili ta' Malta mingħajr ebda distinzjoni jew privileġġ, għandhom ġurisdizzjoni biex jjsimgħu u jiddeċiedu l-kawżi kollha li jirrigwardaw il-persuni hawn taħt imsemmija:

... ..

(b) kull persuna, sakemm jew għandha d-domicilju tagħha jew tkun toqgħod jew tkun qiegħda Malta;

Is-soċjetà konvenuta, min-naħa l-oħra, tgħid illi l-materja għandha tkun regolata taħt ir-reg. 6 tar-Regolamenti dwar Bastimenti li jikkwalifikaw għal Reġistrazzjoni¹:

6. An international owner in whose name a ship is, or has been registered under the Act, or in whose name a certificate of registry, provisional or otherwise, has been issued, shall be deemed to have submitted to the jurisdiction of the Maltese courts in terms of article 742(1)(g) of the Code of Organization and Civil Procedure for any action in connection with the ship while it is or was so registered.

L-art. 742(1)(g) tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili jgħid hekk:

742. (1) Bla ħsara ta' fejn il-liġi tiddisponi espressament xort'oħra, il-Qrati Ċivili ta' Malta mingħajr ebda distinzjoni jew privileġġ, għandhom ġurisdizzjoni biex jisimgħu u jiddeċiedu l-kawżi kollha li jirrigwardaw il-persuni hawn taħt imsemmija:

... ..

(g) kull persuna li tkun b'mod espress jew taċitu volontarjament qagħdet jew qablet li toqgħod għall-ġurisdizzjoni tal-qorti.

Il-konvenuta qiegħda tgħid illi “biex ikun hemm il-ġurisdizzjoni tal-qrati maltin l-azzjoni trid tittratta dwar xi kwistjoni li tigri meta l-vapur ta' l-*international owner* huwa reġistrat hawn Malta jew li seħħet meta l-vapur kien reġistrat hawn Malta”². Għalhekk, ladarba, meta nħoloq id-dejn, il-bastiment ma kienx reġistrat Malta, mela ma hemmx ġurisdizzjoni taħt dan ir-regolament.

Barra minn hekk, tkompli tgħid il-konvenuta, il-fatt illi “*international owner*” ikollu agent hawn Malta ma huwiex biżżejjed biex jitqies li huwa persuna “li tkun qiegħda Malta” għax, li kien hekk, ir-reg. 6 miġjub hawn fuq ikun superfluwu: ma jkunx meħtieġ li l-liġi tkompli tgħid illi l-qrati ta' Malta għandhom ġurisdizzjoni taħt il-para (g) ta' l-art. 742(1) tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili jekk għa għandhom ġurisdizzjoni taħt il-para. (b) għax il-persuna “qiegħda Malta”.

¹ Dawn ir-Regolamenti nħargu bl-ilsien ingliz biss.

² Fol. 135.

Il-qorti ma taqbilx ma' din l-interpretazzjoni tas-soċjetà konvenuta.

Qabel xejn, "*any action in connection with the ship while it is or was so registered*" tirreferi għaż-żmien meta nfetħet il-kawża mhux għaż-żmien meta nħoloq id-dejn. B'din l-interpretazzjoni l-qrati ta' Malta għandhom ġurisdizzjoni, ukoll taħt ir-reg. 6, għax il-bastiment tal-konvenuta, li dwaru qiegħda ssir il-kaw/a, kien reġistrat Malta meta nfetħet il-kawża.

Jekk, min-naħa l-oħra, hija tajba l-interpretazzjoni tal-konvenuta illi "*any action in connection with the ship while it is or was so registered*" tirreferi għaż-żmien meta nħoloq id-dejn, ir-reg. 6 ma jkun superfluwu xejn għax jista' jiġri illi d-dejn ikun inħoloq meta l-bastiment kellu bandiera maltija iżda wara, sakemm tinfetaħ il-kawża, is-sid ma jkunx għadu "qiegħed Malta".

Fil-każ tallum il-qrati ta' Malta għandhom ġurisdizzjoni jew, taħt l-art. 742(1)(b) tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili, għax il-konvenuta "qiegħda Malta" fil-persuna ta' l-aġent tagħha, jew, taħt ir-reg. 6 tar-Regolamenti dwar Bastimenti u taħt l-art. 742(1)(g) tal-Kodiċi, għax il-bastiment huwa reġistrat Malta.

Il-qorti għalhekk tiċhad l-eċċezzjoni ta' nuqqas ta' ġurisdizzjoni u tordna li jitkompla s-smiġħ ta-kawża. L-ispejjeż ta' dan l-episodju tħallashom is-soċjetà konvenuta.

< Sentenza In Parte >

-----TMIEM-----